

Rampenplan Gemeente Schouwen-Duiveland 2005 - 2009

Vastgesteld door het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Schouwen-Duiveland op 28 juni 2005.

Goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland: 23 januari 2006.

Wijziging	Datum vaststelling	Datum goedkeuring	Omschrijving aanpassing
1	21 juni 2007		GRIP aangepast naar versie 3b (inwerking per 1 januari 2008). Vastgesteld door Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zeeland.
2	nvt	nvt	Gemeentespecifieke deelplannen in deel II en deel III worden doorlopend beheerd en geactualiseerd.
3	nvt	nvt	De tekst in paragraaf 5.5 als vastgesteld in 2005 is in november 2009 vervangen door de tekst van het voorlopig risicobeeld als onderdeel van het project "Regionaal Risicoprofiel". Dit wijkt inhoudelijk niet significant af en is goedgekeurd door de burgemeester.
4			

- Inhoudsopgave -

INLEIDING	3
HOOFDSTUK 1) TEAMS EN FUNCTIONARISSEN IN DE RAMPENBESTRIJDING.....	5
HOOFDSTUK 2) GRIP-OPSCHALINGSPROCEDURE.....	7
HOOFDSTUK 3) OVERZICHT PROCESSEN	8
HOOFDSTUK 4) OVERZICHT RAMPTYPEN.....	9
HOOFDSTUK 5) RISICO'S.....	10
5.1 INLEIDING	10
5.2 LEIDRAAD MAATRAMP	10
5.3 LEIDRAAD OPERATIONELE PRESTATIES	10
5.4 REGIONAAL BEHEERSPLAN RAMPENBESTRIJDING	11
5.5 RISICO-INVENTARISATIE	12
5.6 RISICO-ANALYSE EN PLANVORMING	14
HOOFDSTUK 6) COMMUNICATIE.....	16
6.1 INLEIDING	16
6.2 INFORMATIEVERSCHAFFING IN DE VOORBEREIDINGSFASE	16
6.3 INFORMATIEVERSCHAFFING BIJ DREIGING OF IN GEVAL VAN EEN RAMP OF ZWAAR ONGEVAL	17
HOOFDSTUK 7) NADERE UITWERKINGEN.....	18
PROCESBESCHRIJVING IN HOOFDLIJNEN	18
PROCESDEELPLANNEN.....	18
RAMPBESTRIJDINGSPANNEN.....	18
OVERZICHT PROCESDEELPLANNEN PER HULPVERLENINGSDIENST	19
<i>GEMEENTE</i>	19
<i>BRANDWEER</i>	19
<i>POLITIE</i>	19
<i>GHOR</i>	19
<i>RIJKSWATERSTAAT</i>	19
<i>WATERSCHAPPEN</i>	19
OVERZICHT BIJLAGEN	20

INLEIDING

Wet rampen en zware ongevallen

De organisatie van de bestrijding van rampen en zware ongevallen is vastgelegd in de Wet rampen en zware ongevallen. Deze wet wordt hierna aangeduid als "de wet".

Ter aanvulling is, sinds 1 juli 2004, de [Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding \(Wkr\)](#) van kracht.

Definitie Ramp of zwaar ongeval

Volgens artikel 1 onder b van de wet is een ramp of zwaar ongeval een gebeurtenis:

1. waardoor een ernstige verstoring van de openbare veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate worden bedreigd of zijn geschaad, en
2. waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

De definitie ziet niet op de situaties waarin uitsluitend sprake is van een ernstige verstoring van de openbare orde of waarbij strafbare feiten worden gepleegd. De aard van de gebeurtenis en de daarbij benodigde samenwerking tussen meer dan één dienst in de betrokken gemeente zullen van invloed zijn op de vraag of daadwerkelijke, meer dan routinematige, coördinatie is vereist. Pas dan kan worden gesproken van een ramp in de zin van de wet.

Opperbevel

De burgemeester bepaalt of er in een bepaalde situatie sprake is van een ramp of zwaar ongeval of van een ernstige vrees voor het ontstaan hiervan. Komt hij tot dit besluit, dan heeft de burgemeester het opperbevel. Degenen die aan de bestrijding van de ramp of zwaar ongeval deelnemen staan onder zijn bevel.

Deze bevoegdheid op grond van artikel 11 lid 1 van de wet is een nadere invulling van de bevoegdheden die de burgemeester heeft op grond van de artikelen 175 en 176 van de Gemeentewet. Deze artikelen geven de burgemeester de bevoegdheid in het geval van een ramp of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, alle bevelen te geven die hij ter beperking van gemeen gevaar noodzakelijk acht. Beide bevoegdheden openen de mogelijkheid om verplichtingen op te leggen aan burgers en aan particuliere organisaties en bedrijven. Ook geeft artikel 175 van de Gemeentewet de grondslag om in bijzondere omstandigheden aan functionarissen en organen van andere openbare lichamen verplichtingen op te leggen voor zover het betreft de uitoefening van taken en bevoegdheden in die gemeente welke van rechtstreekse invloed kunnen zijn op de rampbestrijding.

Vorbereiding

De wet bepaalt in artikel 2 dat burgemeester en wethouders zijn belast met de voorbereiding van de bestrijding van rampen en zware ongevallen in de gemeente. Deze zorgplicht houdt in het opstellen van een rampenplan, het houden van rampenoefeningen, het opleiden van functionarissen in de rampenbestrijding, overleg plegen met de hulpverleningsdiensten en het maken van afspraken met particulieren over gespecialiseerde bijstand.

Model-Rampenplan

De multidisciplinaire werkgroep Planvorming heeft voor de gemeenten in de veiligheidsregio Zeeland een model-rampenplan opgesteld. Het model-rampenplan moet er zorg voor dragen dat de gemeenten in de veiligheidsregio Zeeland werken met hetzelfde rampenplan. Uniformiteit is enerzijds noodzakelijk omdat de operationele diensten regionaal zijn georganiseerd. Zij mogen niet worden geconfronteerd met verschillende rampenplannen in hun werkingsgebied. Anderzijds is uniformiteit noodzakelijk om het mogelijk te maken dat de Zeeuwse gemeenten in een rampsituatie aan elkaar op een adequate wijze bijstand kunnen verlenen. Het rampenplan is te karakteriseren als een organisatieoverzicht en een waarschuwings- en afsprakenschema met betrekking tot het optreden in rampsituaties. Het is daarmee een hulpmiddel voor de burgemeester en degenen die met de rampenbestrijding en de coördinatie zijn belast.

Vaststelling

Na vaststelling door het college van Burgemeester en Wethouders treedt het rampenplan (met bijlagen en deelprocesplannen) voor het hele gebied van de gemeente in werking.

De inwerkingtreding heeft tot gevolg dat bij een ramp of zwaar ongeval, of een dreiging hiervan, meteen gewerkt wordt overeenkomstig het rampenplan. Het afgeven van een rampverklaring is hiervoor niet noodzakelijk.

Goedkeuring

Het vastgestelde rampenplan moet op grond van artikel 3 lid 7 van de wet uiterlijk een maand na vaststelling aan gedeputeerde staten ter goedkeuring, en aan de Commissaris van de Koningin ter kennisgeving worden gezonden. Deze verplichting geldt ook voor wijzigingen op het rampenplan en nadere uitwerkingen hiervan. Op grond van artikel 7 lid 2 van de wet kunnen gedeputeerde staten het gemeentebestuur uitnodigen het rampenplan, de wijzigingen of de nadere uitwerkingen hiervan, te wijzigen binnen een door hen te bepalen termijn.

Actualisatie, borging en beheer

De werkgroep Planvorming zal jaarlijks het model-rampenplan actualiseren. Daarnaast moet het rampenplan één keer in de vier jaar in het geheel opnieuw worden vastgesteld. Het rampenplan moet voor elke gemeente volledig en actueel zijn. Om deze reden zijn heldere afspraken noodzakelijk over wie belast is met het beheer van het rampenplan. De ambtenaar openbare orde en veiligheid (AOV) is in algemene zin belast met (de coördinatie van) het beheer van het rampenplan. Hij verzorgt het algemene deel alsook het deelproces interne alarmering. Inhoudelijk is hij verder niet verantwoordelijk; het beheer en de actualisatie van de andere deelprocesplannen is de verantwoordelijkheid van het afdelingshoofd (of andere leidinggevende) bij wie dat proces is neergelegd. Deze stemt dit af met de procesverantwoordelijken van de andere Zeeuwse gemeenten.

Oefenen en opleiden

Om een ramp of zwaar ongeval overeenkomstig het rampenplan te kunnen bestrijden, is het vereist dat met regelmaat multi- en monodisciplinair wordt geoefend. Rampenoefeningen maken inzichtelijk welke knelpunten moeten worden verbeterd. Daarnaast zijn oefeningen nodig om functionarissen met een taak in de rampenbestrijding de benodigde vaardigheden eigen te laten maken.

Naast het oefenen is ook kennis van de rampenbestrijding nodig om een ramp of zwaar ongeval te kunnen bestrijden. Daarom is het gewenst dat functionarissen met een taak in de rampenbestrijding opgeleid worden voor het uitvoeren van de aangewezen taak in de rampenbestrijding. Hiervoor is een opleidings- en oefenplan opgesteld (zie bijlage M).

Deskundigenpools

De capaciteit van de dertien Zeeuwse gemeenten is te beperkt om zonder hulp van buitenaf een grote of langdurige ramp adequaat te kunnen bestrijden. Het is om deze reden noodzakelijk dat de gemeenten heldere afspraken te maken over het verlenen van bijstand bij een (dreigende) ramp of zwaar ongeval. Het Veiligheidscollege heeft daarom besloten om voor de ondersteuning van de gemeentelijke actiecentra zogeheten deskundigenpools in te stellen. Een pool bestaat uit medewerkers van de dertien gemeenten die voor deze taak formeel zijn aangewezen. Ieder deskundigenpool is belast met de voorbereiding, het beheer en de uitvoering van het betreffende gemeentelijk rampbestrijdingsproces. De Zeeuwse gemeentesecretarissen voeren het besluit van het Veiligheidscollege uit en de verwachting is dat 2005 de gemeenten hiertoe een uitwerkings-overeenkomst tekenen en vervolgens de pools daadwerkelijk instellen.

Vervanging; intern en vanuit andere gemeenten

Het principe van tenminste drie personen voor één functie in de rampenbestrijding is om twee redenen van belang. De eerste reden is dat bij een alarmering van personen waarvoor geen piketregeling geldt, niet iedereen wordt bereikt. Daarnaast zullen niet alle personen die bereikt zijn direct inzetbaar zijn. De tweede reden is dat personen in principe na acht uur vervangen moeten worden. Waar mogelijk wordt dit principe toegepast.

Daar waar dit niet mogelijk wordt, in eerste instantie middels de deskundigenpools, bijstand gevraagd van collega's uit andere gemeenten.

Evaluatie

Voor het evalueren van calamiteiten en rampen is in opdracht van gedeputeerde staten van Zeeland een evaluatiesystematiek opgesteld (brief van 9 juli 2002, kenmerk sta 023139).

Bewaren van gegevens over rampenbestrijding

Het Ministerie van BZK heeft in de circulaire van 26 november 2001, kenmerk EB2000/97598, aanbevelingen gedaan ten aanzien van het bewaren van gegevens over de rampenbestrijding. De wijze van bewaren van gegevens is in de deelprocesplannen vastgelegd.

HOOFDSTUK 1) TEAMS EN FUNCTIONARISSEN IN DE RAMPENBESTRIJDING

Afhankelijk van de aard en omvang van de ramp of zwaar ongeval wordt de hulpverleningsorganisatie door middel van opschaling uitgebouwd naar een bestrijdingsorganisatie in volle omvang. Hierin worden onderstaande teams en functionarissen onderscheiden.

Motorkapoverleg

Bij een routine-incident bestrijden de functionarissen van politie, brandweer en de ambulancedienst het incident ter plaatse op basis van eigen regels en procedures. Ad-hoc coördinatie vindt plaats op basis van gelijkwaardigheid.

Commando Plaats Incident(CoPI)

In het geval het effectgebied groter wordt dan het incidentgebied, de Waarschuwing- en Verkenningdienst wordt opgeroepen in verband met gevaarlijke stoffen of één van de diensten behoefte heeft aan een éénhoofdige leiding, wordt een Commando Plaats Incident (CoPI) ingesteld. Een functionaris van de brandweer is belast met de leiding binnen het CoPI, tenzij de burgemeester een functionaris van de politie of de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) hiervoor aanwijst. Bij instelling van een CoPI wordt de kernbezetting van het Regionaal Operationeel Team (ROT) en het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) opgeroepen. Beide begrippen worden hieronder toegelicht.

Burgemeester

Op basis van vastgestelde criteria wordt de burgemeester door de meldkamer geïnformeerd over een incident in zijn gemeente. Deze criteria zijn niet gelijk aan het opschalen van motorkapoverleg naar een CoPI. Zo zal de burgemeester geïnformeerd worden over een ernstig verkeersongeval met dodelijke afloop. Voor een dergelijk incident is normaliter de instelling van een CoPI niet nodig. In ieder geval zal de burgemeester op basis van de GRIP worden geïnformeerd bij de instelling van een CoPI bij GRIP 1.

Zoals hiervoor in de inleiding is gesteld, bepaalt de burgemeester of er in een bepaalde situatie sprake is van een ramp of zwaar ongeval of een ernstige dreiging hiervan. Het besluit of er sprake is van een ramp of zwaar ongeval staat los van welk team op de plaats van het incident is ingesteld.

Gemeentelijk Beleidsteam (GBT)

De burgemeester heeft het opperbevel bij de bestrijding van een ramp of een ernstige vrees daarvoor. In verband met deze taak wordt de burgemeester bijgestaan door een team van adviseurs. Dit team wordt aangeduid als het Gemeentelijke Beleidsteam (GBT). Het team is belast met de coördinatie van de beleidsadvisering. Het beleidsteam neemt zitting in het gemeentehuis. De plaats van het GBT wordt aangeduid als Gemeentelijk Coördinatiecentrum (GCC).

Operationeel Leider (OL)

Degeene die de leiding over de brandweer heeft is belast met de operationele leiding ter plaatse. Onder verantwoordelijkheid van de burgemeester geeft hij leiding aan het totaal van de rampenbestrijdingsorganisatie. Zijn taak is met name gericht op de coördinatie tussen de verschillende op de plaats van het incident optredende diensten. De Regionaal Commandant van Dienst van de Regionale Brandweer Zeeland (RCvD) vervult de functie van Operationeel Leider (OL). Indien de aard van de ramp of zwaar ongeval daar aanleiding toe geeft, kan de burgemeester een functionaris van een andere operationele hulpverleningsdienst aanwijzen als OL.

Regionaal Operationeel team (ROT/RCC)

Coördinatie van inzet en uitvoering door de operationele hulpverleningsdiensten wordt gedaan door het Regionaal Operationeel Team (ROT). Het ROT neemt zitting in het kantoor van de RBZ aan de Segeerssingel 10 te Middelburg. De plaats van het ROT wordt aangeduid als het Regionaal Coördinatie Centrum (RCC).

Het ROT bestaat uit vertegenwoordigers van de operationele hulpverleningsdiensten en overige bij de bestrijding betrokken instanties. De 2^e regionaal commandant van dienst van de RBZ geeft leiding aan het ROT.

Gemeentelijk managementteam (GMT)

Coördinatie van inzet en uitvoering door de gemeentelijke afdelingen wordt verricht door het Gemeentelijk Managementteam (GMT). Het GMT staat onder leiding van de gemeentesecretaris en

wordt bij de gemeente Schouwen-Duiveland voorgezeten door een technisch voorzitter. Het technisch voorzitterschap is in handen van de loco-gemeentesecretaris.

Coördinerend burgemeester

Een ramp of zwaar ongeval kan de grens van de gemeente overschrijden. Desondanks blijft iedere burgemeester te allen tijde het opperbevel behouden in zijn gemeente. Dit fundamentele recht van de burgemeester houdt verband met zijn politieke en bestuurlijke verantwoordelijkheid.

Behoudens de gemeenten zijn de hulpverleningsdiensten regionaal georganiseerd. Voor een adequate bestrijding van de ramp is het noodzakelijk dat zij niet worden geconfronteerd met tegenstrijdige besluiten. Dit belang rechtvaardigt dat één van de burgemeesters belast is met de coördinatie van de rampenbestrijding indien er sprake is van een grensoverschrijdende ramp. Deze burgemeester wordt aangeduid als coördinerend burgemeester.

Om de inbreuk op het recht van de burgemeester zo min mogelijk geweld aan te doen, wordt de afspraak gemaakt dat de bij een gemeentegrens overschrijdende ramp betrokken burgemeesters zo spoedig mogelijk in onderling overleg bepalen wie van hen als coördinerend burgemeester optreedt. In principe is dit de burgemeester van de gemeente waar de haard van de ramp zich bevindt. Dan wordt tevens bepaald op welke wijze inhoud wordt gegeven aan de afstemming tussen de coördinerend burgemeester en de overige betrokken burgemeesters. De regeling zoals vastgelegd in het convenant over de coördinerend burgemeester komt hiermee te vervallen.

Regionaal Beleidsteam (RBT)

De vertegenwoordigers van de operationele hulpverleningsdiensten nemen zitting in het beleidsteam van de coördinerend burgemeester. Dit team wordt het Regionaal Beleidsteam (RBT) genoemd. De overige beleidsteams gaan terug naar de kernbezetting, tenzij anders is overeengekomen.

Commissaris van de Koningin (CvdK)

Op grond van de wet kan de Commissaris van de Koningin (CvdK) aanwijzingen aan de burgemeester geven over het beleid inzake de bestrijding van de ramp. De CvdK kan hiertoe overgaan indien bij een plaatselijke ramp bovengemeentelijke belangen in het geding zijn, als in het geval waarin zich een ramp voordoet die zich uitstrekt over het gebied van meer dan één gemeente. Daarnaast is de CvdK belast met de coördinatie van verzoeken van de burgemeester om bijstand op grond van diverse wetten. In verband met deze taak is een Provinciaal Coördinatie Plan Zeeland opgesteld.

Provinciaal Rampenteam (PRT/PCC)

De CvdK wordt voor de uitvoering van zijn taken bijgestaan door een team van adviseurs. Dit team wordt aangeduid als Provinciaal Rampenteam (PRT). Het PRT heeft zitting in een ruimte van het provinciehuis dat wordt aangeduid als Provinciaal Coördinatie Centrum (PCC).

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

In crisis- en rampsituaties is de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (de minister) op rijksniveau verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. De minister treedt in dat geval op als coördinerend bewindspersoon. Op grond van de wet kan de minister aanwijzingen aan de CvdK geven over het beleid inzake de bestrijding van de ramp. Overschrijding van de landsgrens verplicht de minister tot overleg met zijn collega van het betrokken land, alvorens aanwijzingen te geven.

Nationale Rampenteam (NRT/NCC)

Het Nationale Rampenteam (NRT) ondersteunt vanuit het Nationaal Coördinatie Centrum (NCC) de minister. Het NRT is belast met de interdepartementale coördinatie. Deze coördinatie is vastgelegd in het Nationale Handboek Crisisbesluitvorming.

Functie- en taakomschrijving

In bijlage B van het rampenplan zijn vorenstaande teams en functionarissen beschreven aan de hand van de onderdelen:

- positie
- bevoegdheden en verantwoordelijkheden
- taken
- locatie.

HOOFDSTUK 2) GRIP-OPSCHALINGSPROCEDURE

De GRIP staat in een apart [document](#) beschreven.

De GRIP is de regionaal vastgestelde opschalingsprocedure die beschrijft welke organisatievorm bij welk alarmeringsniveau als standaard geldt.

De GRIP omschrijft de verschillende (multidisciplinaire) crisisteams en geeft inzicht in de taken en verantwoordelijkheden.

HOOFDSTUK 3) OVERZICHT PROCESSEN

De werkzaamheden die bij een ramp of zwaar ongeval door de hulpverleningsdiensten moeten worden verricht, zijn verdeeld in een aantal samenhangende processen.

Het gemeentebestuur geeft in het rampenplan aan welke dienst verantwoordelijk is voor welk proces. Dit is gebeurd in onderstaande tabel.

De aangewezen dienst is procesverantwoordelijk. Dit houdt in dat deze dienst verantwoording draagt voor een goede voorbereiding (inclusief beheer van het deelprocesplan), uitvoering en nazorg van het proces en hierop aangesproken kan worden. Dit hoeft echter geenszins te betekenen dat de aangewezen dienst het proces zelf volledig uitvoert.

Tabel 3.1

Nr.	Proces	Procesverantwoordelijk
1A	Alarmering van bestuur en uitvoerenden	Regionale Brandweer
1B	Interne alarmering	Alle diensten
2	Bron- en effectbestrijding	Brandweer
	Schadebeperking	
3	Voorlichting	Gemeente
4	Waarschuwen van de bevolking	Brandweer
5	Ontruimen en evacueren	Politie
6	Afzetten en afschermen	Politie
7	Verkeer regelen	Politie
8	Handhaven van de rechtsorde	Politie
9	Ontsmetten van mens en dier	Brandweer
10	Ontsmetten van voertuigen en infrastructuur	Brandweer
11	Inzameling van besmette waren	Gemeente
12	Preventieve volksgezondheid en medische milieukundige maatregelen	GHOR
	Slachtofferhulp	
13	Geneeskundige hulpverleningsketen	GHOR
14	Opvang en verzorging	Gemeente
15	Registratie en informatie slachtoffers	Gemeente
16	Identificatie van overledenen	Politie
17	Uitvaartverzorging	Gemeente
18	Psycho-sociale hulpverlening	GHOR
	Diversen	
19	Begidsen	Politie
20	Toegankelijk en begaanbaar maken rampterrein	Brandweer
21	Verzorging/logistiek rampbestrijdingspotentieel	Brandweer
22	Voorzien in primaire levensbehoeften	Gemeente
23	Strafrechtelijk onderzoek	Politie
24	Waarnemen en meten	Brandweer
25	Schaderegistratie en -afhandeling	Gemeente
26	Waterbeheer en waterkeringszorg	Waterschappen en Rijkswaterstaat
27	Nautische zorg	Rijkswaterstaat
	Samenhangende processen	
28	Verbindingen	Brandweer
29	Milieu	Gemeente
30	Nazorg	Gemeente
31	Verslaglegging	Gemeente
32	Juridische ondersteuning	Gemeente

De indeling van tabel 3.1 stemt grotendeels overeen met de indeling die door het Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding, en daardoor ook door andere gemeenten, wordt gehanteerd. Er is voor gekozen om het proces Psycho-sociale hulpverlening onder te brengen bij de processen van **Slachtofferhulp** in plaats van **Diversen** omdat het in dit proces gaat om niet-lichamelijke hulpverlening aan slachtoffers. Verder zijn bewust de processen Waterbeheer en waterkeringszorg en Nautische zorg toegevoegd, omdat dit voor de provincie Zeeland belangrijke processen zijn.

HOOFDSTUK 4) OVERZICHT RAMPTYPEN

De aard van een ramp of zwaar ongeval kan verschillend zijn. Het rapport Leidraad Maatramp van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties onderscheidt momenteel achttien ramptypen. Deze ramptypen zijn hieronder opgesomd. Bij een ramp of zwaar ongeval kunnen meerdere ramptypen aan de orde zijn. Hierdoor is een groot aantal combinaties mogelijk. Voor een beschrijving van de ramptypen wordt korthedshalve verwezen naar bijlage I van het rampenplan en de Leidraad Maatramp.

1. Luchtvaartongevallen
2. Ongevallen op water
3. Verkeersongevallen op land
4. Ongevallen met brandbare/explosieve stof in open lucht
5. Ongevallen met giftige stof in open lucht
6. Kernongevallen
7. Bedreiging volksgezondheid
8. Ziektegolf
9. Ongevallen in tunnels
10. Branden in grote gebouwen
11. Instorting van grote gebouwen
12. Paniek in menigten
13. Verstoringen openbare orde
14. Overstromingen
15. Natuurbranden
16. Extreme weersomstandigheden
17. Uitval nutsvoorzieningen
18. Rampen op afstand

HOOFDSTUK 5) RISICO'S

5.1 Inleiding

Rampen en ongevallen vinden met enige regelmaat plaats. De kans dat een ramp of zwaar ongeval zich voordoet, verschilt echter per veiligheidsregio.

Bij de bestrijding van rampen wordt de organisatie van alle hulpverleningsdiensten zwaar op de proef gesteld. Het bepalen van de kwalitatieve en kwantitatieve grenzen die aan de hulpverlening moeten worden gesteld binnen de veiligheidsregio Zeeland is een verantwoordelijkheid van de besturen van de regio.

Om de kwalitatieve en kwantitatieve grenzen in de veiligheidsregio Zeeland te kunnen vaststellen is inzicht noodzakelijk in:

- de omvang en effecten van de belangrijkste rampen en zware ongevallen;
- de bij deze ongevallen te verwachten behoefte aan hulp;
- de prestatie die geleverd kan worden.

5.2 Leidraad Maatramp

In 1999 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Leidraad Maatramp (LMR) opgesteld. De LMR heeft als doelstelling het bieden van inzicht in de hulpvraag binnen in de veiligheidsregio. Hiertoe worden achttien typen rampen onderscheiden (zie vorig hoofdstuk). Voor elk van de achttien ramptypen kan aan de hand van indicatoren worden vastgesteld met welke rampomvang de regio rekening moet houden. Zodoende worden voor de veiligheidsregio achttien "maatscenario's" vastgesteld. Het maatscenario geeft een kwantitatieve indicatie van de hulpvraag aan van de brandweer, de GHOR, de politie, de gemeenten en een aantal multidisciplinaire processen.

Voor de veiligheidsregio Zeeland heeft de werkgroep "Zorgniveau rampenbestrijding regio Zeeland" het rapport "Toepassing van de Leidraad Maatramp in de regio Zeeland", gedateerd 10 juli 2001, opgesteld. Genoemd rapport is vastgesteld door de bestuurscommissie GHOR, het regionaal college politie Zeeland en het dagelijks bestuur regionale brandweer Zeeland.

Uit het rapport, waarvoor geen volledige risico-inventarisatie is uitgevoerd, blijkt dat de veiligheidsregio Zeeland op zes ramptypen de maximale score van vijf haalt (hoogste risico-graad). Deze zijn:

- ongevallen op het water;
- ongevallen met brandbare/explosieve stoffen;
- ongevallen met giftige stoffen;
- kernongevallen;
- ongevallen in tunnels;
- overstromingen.

Omdat de grootste hulpvraag als maatgevend wordt beschouwd, komt de veiligheidsregio Zeeland tot een zware maatramp.

5.3 Leidraad Operationele Prestaties

Vervolgens heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in 2001 de Leidraad Operationele Prestaties (LOP) opgesteld. Deze leidraad is een vervolg op de LMR. De LOP heeft als doelstelling het bieden van inzicht in het hulpaanbod. Door de hulpvraag van de LMR te vergelijken met het hulpaanbod van de LOP, ontstaat er een beeld van knelpunten in de voorbereiding op de bestrijding van rampen. Op basis van deze uitkomst moet de besturen een gefundeerde keuze maken voor de schaal van ongevallen en rampen waarop men voorbereid wenst te zijn.

De hierboven genoemde werkgroep heeft aan de hand van de LOP voor de veiligheidsregio Zeeland het rapport "Leidraad Operationele Prestaties in de regio Zeeland", gedateerd november 2002, opgesteld.

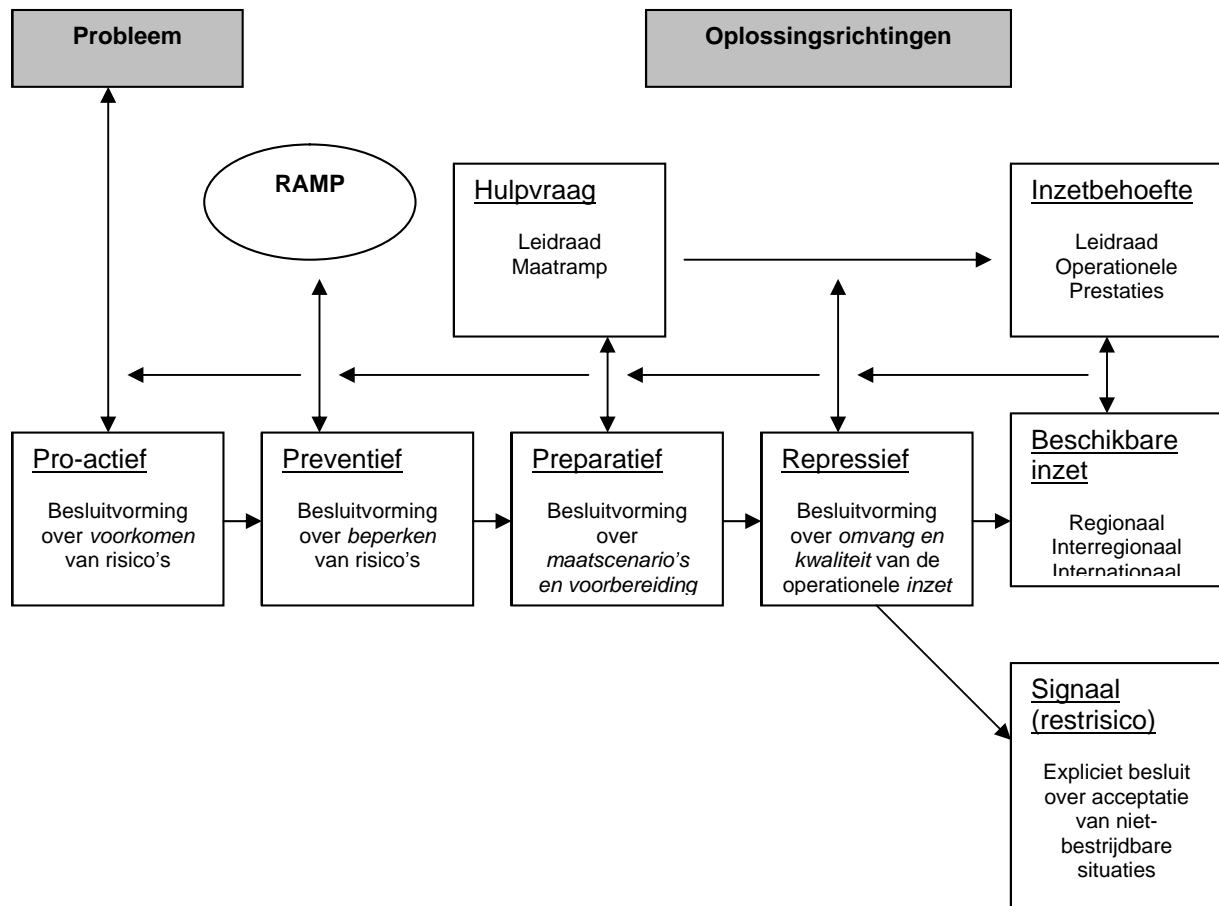
In het rapport zijn drie opties gedefinieerd, te weten:

- optie 1: maximaal niveau van voorbereiding;
- optie 2: zeer omvangrijk niveau van voorbereiding;
- optie 3: omvangrijk niveau van voorbereiding.

5.4 Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding

In het (wettelijk verplicht) Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding (RBR) voor de veiligheidsregio Zeeland wordt onder meer een bestuurlijke keuze gemaakt en uitgewerkt voor het niveau van voorbereiding (te weten optie 3). Korthedshalve wordt voor de nadere uitwerking hiervan verwezen naar het genoemde Regionaal Beheersplan.

Schematische weergave van het bestuurlijk afwegings- en keuzeproces bij de voorbereiding van de rampenbestrijding:

5.5 Risico-inventarisatie

Risicobeeld Schouwen-Duiveland

Betreft voorlopig risicobeeld, november 2009. Op basis van de Wet Veiligheidsregio's en conform de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel wordt dit beeld nog verder uitgewerkt.

Demografie

De gemeente Schouwen-Duiveland kent 34.435 inwoners. Hiervan is circa 18,9% 65+er, wat neer komt op 6.515 inwoners absoluut. Volgens de landelijke bevolkingsprognose van het CBS en het RPB uit 2007 zal de totale Nederlandse bevolking in 2025 zijn toegenomen met ongeveer 500 duizend ten opzichte van 2006. Dit is een toename van circa 3%. Er wonen dan naar verwachting 16,8 miljoen mensen in Nederland. Ook voor de gemeente Schouwen-Duiveland geldt dat er een toename naar 2025 wordt verwacht. Hier wordt namelijk een kleine toename van bijna 1% verwacht. Uiteraard zal dit niet voor elke bevolkingslaag gelden. Zo wordt geconstateerd dat de groep van 65+ers aanzienlijk zal gaan toenemen.

Geografie

De gemeente Schouwen-Duiveland beslaat 48.894 ha (7.135 ha binnenwater, 18.656 ha buitenwater en 23.103 ha land) en grenst aan de Zeeuwse gemeenten Noord-Beveland, Tholen en Veere. Daarnaast grenst Schouwen-Duiveland aan de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. De gemeente kent 17 kernen zijnde Brouwershaven, Bruinisse, Burgh-Haamstede, Dreischor, Ellemeet, Kerkwerpe, Nieuwerkerk, Noordgouwe, Noordwelle, Oosterland, Ouwkerk, Renesse, Scharendijke, Serooskerke, Sirjansland, Zierikzee en Zonnemaire.

1. Natuurlijke omgeving

Qua ligging is de gemeente Schouwen-Duiveland gevoelig voor overstromingen. Het overstromingsrisico is dan ook in de gemeente Schouwen-Duiveland direct relevant. Het gehele eiland is overstromingsgevoelig, met uitzondering van het hoge natuurgebied in de Westhoek en de hogergelegen gebieden in de driehoek Brouwersdam-Molenwater-Zierikzee. Het grootste deel van het eiland wordt beschermd door de Brouwersdam, de Oosterscheldekering en de dijken langs de Grevelingen en de Oosterschelde. De kop van Schouwen ligt direct aan de Noordzee en wordt beschermd door de duinen als zeewering.

Het risico op natuurbrand is voor de gemeente Schouwen-Duiveland een relevant risico. Dit betreft met name de Westhoek met 281 ha aan natuurgebied (duin en bos). Dit gebied kenmerkt zich door een hoge concentratie van recreatie en toerisme. Ook de beperkte infrastructuur in dat gebied is een risicoverhogende factor.

Extreme weersomstandigheden zijn geografisch niet goed toe te delen aan een gebied. Onder deze extreme weersomstandigheden worden risico's verstaan als extreme koude, hitte, sneeuw, ijzel, windhozen of zware storm. Mede gezien de verwachting dat klimaatverandering zal leiden tot extremere weersomstandigheden, is dit een relevant risico.

Het risico aardbeving is voor de gemeente Schouwen-Duiveland niet relevant.

2. Gebouwde omgeving

Binnen de gemeente Schouwen-Duiveland bevinden zich een aantal gevoelige/kwetsbare gebouwen. Grote gebouwen met mogelijk veel aanwezigen vormen een risico bij brand en instorting. Hierbij moet gedacht worden aan scholen, verzorgings- en verpleeghuizen.

Binnen de gemeente Schouwen-Duiveland bevinden zich objecten met een cultuurhistorische waarde. Algemeen gesteld betreft het hier objecten die essentieel zijn voor de cultuurhistorische identiteit van onze samenleving en in die zin onvervangbaar zijn. Uit de regionale basisinventarisatie cultureel erfgoed van de provincie Zeeland '97 zijn de volgende objecten geïnventariseerd: Stadhuis Zierikzee, Noord- en Zuidhavenpoort, Woonhuis Meelstraat 1, Carillon Stadhuisstoren met 44 klokken en Voorspelwerk met 14 klokken.

3. Technologische omgeving

Hieronder vallen de objecten welke zich bevinden binnen de gemeente Schouwen-Duiveland, en/of de objecten waarvan het effectgebied zich in de gemeente bevindt.

Op basis van het "maatgevend scenario" als bepaald in het rampbestrijdingsplan KCB valt gemeente Schouwen-Duiveland zowel buiten het effectgebied, als buiten de evacuatiezone van de kerncentrale Borsele.

Echter kent de gemeente wel effectgebieden welke voortvloeien uit risicovolle objecten (vraag: wat wordt met de laatste zin bedoeld, maak dit svp concreet (bv effecten vanuit Rotterdam-Rijnmond?).

Onder dit maatschappelijke thema vallen ook de ongevallen met gevaarlijke stoffen. Als risicobronnen zijn installaties bij bedrijven opgenomen die bij ongevallen direct schadelijke effecten kunnen veroorzaken op een afstand van 100 meter of meer. Deze effecten kunnen zijn veroorzaakt door brand (hittestraling of giftige verbrandingsproducten in de rook), explosies (druk golf) of het vrijkomen en met de wind wegwaaien van een giftige stof. Binnen de gemeente Schouwen-Duiveland bevinden zich diverse inrichtingen waar aanzienlijke hoeveelheden brandbare, explosieve en toxische stoffen zijn opgeslagen.

Naast de bedrijven en installaties waar ongevallen met gevaarlijke stoffen kunnen plaatsvinden, vallen ook de transportrisico's van gevaarlijke stoffen onder dit thema. In Schouwen-Duiveland is dit het vervoer over de weg en per schip (voornamelijk brandbare vloeistoffen als benzine en diesel en brandbaar gas als LPG). Daarnaast vindt ook en het vervoer per buisleiding (de aardgasleiding van de Gasunie tot aan reduceerstation) plaats, welke onderlangs de Veermansplaat het vaste land van Schouwen-Duiveland bereikt.

Gezien het belang van de stranden op gebied van natuur, toerisme (en dus economische waarde), is het risico van vervuiling van de kust relevant. Zo zou bijvoorbeeld een olieramp het leven en de gezondheid van dieren, het milieu en grote materiële belangen ernstig schaden.

Tenslotte is in de Oosterschelde, ter hoogte van Zierikzee, in de periode van 1945 tot 1967 een zeer grote hoeveelheid munitie gestort: ca 30 duizend ton. Bijna 9 duizend ton bestaat uit kruit, springstof en pyrotechniek en 21 duizend ton bestaat uit metalen (omhulsels). Door de onafwendbare corrosie van de metalen omhulsels komt de inhoud van de munitie onvermijdelijk vrij en verspreidt zich via de bodem in het zeewater.

Uitgebreid onderzoek in 2002 en 2003 in opdracht van diverse ministeries heeft opgeleverd dat afdekking van de munitie niet wenselijk is en er op dat moment geen aanwijsbare risico's waren.

4. Vitale infrastructuur en voorzieningen

Op het gebied van vitale infrastructuur en voorzieningen worden zaken als verstoring van energie, drinkwater, rioolwater- en afvalwatervoorzieningen, communicatie en voedsel voorzieningen verstaan. Dit generieke risico is uiteraard ook op Schouwen-duiveland van toepassing, met als bijzonder aspect m.b.t. uitval (drink)water dat het oppervlakte water op Schouwen-Duiveland over het algemeen te brak is om eventueel te dienen als drinkwater voor vee.

5. Verkeer en vervoer

Hieronder vallen de volgende risico's:

- Luchtvaartincidenten. Op de risicokaart zijn luchtvaartongevallen gekoppeld aan vliegvelden. In de buurt van een vliegveld is de kans op een vliegtuigongeval immers het grootst. Op korte afstand van de gemeentegrens ligt het Vliegveld Midden-Zeeland. De gemeente zelf beschikt over de 'Dreischor', een klein vliegveld voor zweefvliegtuigtoestellen. Dit vliegveld is gelegen onder Nieuw-Haamstede. Nabij Schuddebeurs is een heli-standplaats. Qua ernst van ongevallen vallen de genoemde luchthaventerreinen in de lichtste categorie.
- Ongevallen op water. Dit zijn ongevallen welke ontstaan zijn door het vervoeren van passagiers en lading en de grootschaligere recreatie op het water. Ongevallen waar aan gedacht moet worden zijn ongevallen met veerponten, veerboten, hotelboten en rondvaartboten. De gemeente Schouwen-Duiveland beschikt niet over vaarroutes, echter wel over een tweetal aanlandingslocaties, de Krammersluizen. (RE: voorgaande zin loopt niet/bedoeling niet duidelijk?) Binnen de gemeente bevindt zich ten zuiden van het vaste land de Oosterschelde, en ten noorden de Grevelingen. Dit maakt een (recreatief) incident op het water relevant. Hierbij kan met name gedacht worden aan rondvaartboten als de Henri dunant en charters (tot circa 200 passagiers), de bruine vloot (tot circa 50 passagiers) en de concentraties van recreatievaartuigen in de diverse (jacht)havens (m.n. Zierikzee, Bruinisse, Brouwershaven, Den Osse, Scharendijke).
- Schouwen-Duiveland is omgeven door water. Naast de Oosterschelde is de Grevelingen ook voor een zeer groot deel grondgebied van Schouwen-Duiveland. Hulpverleningsdiensten hebben slechts zeer beperkte mogelijkheden (capaciteit en voorzieningen) tot hulpverlening

wanneer zich op die wateren een ongeval voordoet, waarbij de Grevelingen een provincie en veiligheidsregio grensgebied is. Op genoemde wateren is enorm veel recreatievaart, maar ook andere risicovolle vormen van recreatie als duiken in diep water.

- Verkeersongevallen op land. Dit betreft verkeersongevallen van grotere mate op de weg of op het spoor met mogelijk veel slachtoffers. In de gemeente Schouwen-Duiveland bevinden zich geen snelwegen, tunnels en spoorwegen. Echter wel de N57 en de N59, welke het risico op een verkeersongeval op land relevant maken. De N57, N59 en N256 vormen gezamenlijk de route gevaarlijkse stoffen over het land. De Krammersluizen en 't zijpe vormen de vaarroute voor gevaarlijke stoffen.
- Ongevallen in tunnels. Hieronder vallen vervoersongevallen in tunnels, waarbij brand ontstaat of sprake is van gevaarlijke stoffen. In de gemeente Schouwen-Duiveland zijn geen tunnels aanwezig. De twee tunnels in Zeeland zijn de Westerscheldetunnel op het grondgebied van de gemeenten Borsele en Terneuzen, en de Vlaketunnel in de gemeente Kapelle.

6. Gezondheid

Een bedreiging voor de bevolking, is een ziektegolf en epidemie. Deze risico's zijn ook van toepassing op Schouwen-Duiveland. Factoren die dit risico nog iets kunnen vergroten, zijn gelegen in het toeristisch karakter (grotere kans op verspreiding) en in de vergrijzing die boven het landelijk gemiddelde ligt (impact).

7. Sociaal-maatschappelijke omgeving

Hieronder worden grootschalige evenementen op een klein oppervlak verstaan. Voorwaarde om een evenement ook daadwerkelijk als een risico te classificeren is dat er minimaal 5000 mensen per keer aanwezig moeten zijn. In de gemeente Schouwen-Duiveland vinden veel evenementen plaats welke aan dit criterium voldoen. Denk hierbij ondermeer aan het 'Concert At Sea' op de Brouwersdam, Pinksterfeest in Renesse, de havendagen in Zierikzee, Brouwe dag in Brouwershaven, Burghse dag in Burgh-Haamstede en de Visserijdagen in Bruinisse. Daarnaast vinden nog tal van andere evenementen plaats welke wellicht niet voldoen aan het 5000 mensen per keer criterium, maar vanwege de aard van het evenement, de beperkte ruimte in de omgeving of de ligging van het evenemententerrein liggen ook hier risico's. Denk hierbij ondermeer aan de vele (avond) markten, Beachboom etc. Paniek in menigten en Verstoring openbare orde zijn risico's welke hier bij relevant zijn.

Overigens is rond Renesse als dorpskern tijdens het zomerseizoen voortdurend aandacht op gebied van dergelijke risico's. Dit is weliswaar geen evenement, maar de massaliteit van het horeca en campingbezoek, de omgeving, het drank en drugsgebruik en het beperkte toezicht voor openbare orde en veiligheid is dit voor Schouwen-Duiveland ook een risico op gebied van sociaal-maatschappelijke omgeving.

Toekomstige risico's

In de periode 2010-2014 zijn geen concrete majeure ontwikkelingen voorzien die tot aanpassing van het risicobeeld kunnen leiden. Wel wordt rekening gehouden met de ontwikkeling van de 2de Maasvlakte. Dit kan tot meer transportbewegingen leiden.

De inventarisatie vindt zijn weerslag in twee registers:

- Het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS). Het RRGS behelst primair de stationaire objecten, zoals chemische industrie, opslag van gevaarlijke stoffen en dergelijke.
- het Informatie Systeem Overige Ramptypen (ISOR). Het ISOR behelst de overige risico's die bijvoorbeeld niet zozeer aan een vaste plek zijn gebonden, zoals overstromingen, en kent daarnaast een inventarisatie van bij calamiteiten "kwetsbare objecten" zoals scholen en bejaardenhuizen.

De gegevens hieruit zijn terug te vinden op de digitale **risicokaart**, via www.risicokaart.nl.

Nadere informatie over risico-objecten en gemeentelijke planvorming is opgenomen in bijlage K.

5.6 Risico-analyse en planvorming

Voor alle rampen en zware ongevallen waarvan de plaats, aard en gevolgen voorzienbaar zijn, moet de gemeente een rampbestrijdingsplan vaststellen. In een rampbestrijdingsplan worden de maatregelen genoemd die in geval van een calamiteit buiten de inrichting moeten worden genomen.

Rampbestrijdingsplannen: wettelijk verplicht

Voor een aantal inrichtingen of objecten is de gemeente op basis van de Wet Rampen en Zware Ongevallen (WRZO) verplicht een rampbestrijdingsplan op te stellen. Dit zijn inrichtingen of bedrijven waarbij een ramp of zwaar ongeval naar plaats, aard en gevolgen voorzienbaar is.

De inrichtingen of bedrijven waarvoor een rampbestrijdingsplan opgesteld moet worden zijn:

1. luchtvaartterreinen zoals bedoeld in het Besluit Rampbestrijdingsplannen Luchtvaartterreinen;
2. A-objecten op basis van de Kernenergiewet;
3. VR-plichtige bedrijven op basis van het Besluit Rampen en Zware Ongevallen (BRZO).

Rampbestrijdingsplannen: bestuurlijke afweging

Een burgemeester kan er voor kiezen een rampbestrijdingsplan vast te stellen voor een object of inrichting die niet aan de hiervoor genoemde criteria voldoet. Bij deze keuze kunnen de volgende elementen een rol spelen.

4. Het object of bedrijf is PBZO-plichtig;
5. Uit de milieuvergunning blijkt dat bij het object of bedrijf relatief grote aantalen brandbare en explosieve stoffen aanwezig zijn;
6. Gevaarlijke stoffen moeten over de openbare weg, spoorweg of waterweg worden aan- en afgevoerd;
7. De effecten van een mogelijke ramp komen buiten de eigen lokatie (en dus in de openbare ruimte);
8. Er zijn domino-effecten voorzienbaar met effecten buiten het terrein van het object of bedrijf;
9. Bij een calamiteit op het terrein van het object of bedrijf is een gezamenlijke inzet van de hulpdiensten en het openbaar bestuur voorzienbaar;
10. Bij een calamiteit op het terrein van het object of bedrijf is het opstarten van gemeentelijke processen uit het rampenplan voorzienbaar.

HOOFDSTUK 6) COMMUNICATIE

6.1 Inleiding

De Wet rampen en zware Ongevallen (Wrzo) verplicht het college van burgemeester en wethouders verplicht om op een passende wijze informatie te verschaffen in de *voorbereidende fase* van de rampenbestrijding aan de bevolking, de Commissaris van de Koningin (CvdK) en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (artikel 4, lid 1, onder f, juncto 2a, lid 1 en 2)

De Wrzo schrijft ook voor hoe gemeenten op passende wijze informatie moeten verschaffen aan de bevolking, de CvdK en de minister *wanneer een ramp of zwaar ongeval dreigt of daadwerkelijk plaatsvindt* (artikel 4, lid 1, onder f, juncto 11a, lid 1 en 2).

6.2 Informatieverschaffing in de voorbereidingsfase

Dit staat bekend als "Risico-communicatie". De gemeente is verplicht informatie te verschaffen over:

- a. De risico's van rampen en zware ongevallen die de bevolking en het milieu kunnen treffen;
- b. De maatregelen die zijn getroffen ter voorkoming en bestrijding van deze rampen en zware ongevallen;
- c. De bij rampen en zware ongevallen te volgen gedragslijn.

Rampen en zware ongevallen die de bevolking en het milieu kunnen treffen

Het college van burgemeester en wethouders heeft de taak om de burgers actief te informeren over de veiligheidsrisico's die de bevolking en het milieu kunnen treffen. De risico-inventarisatie in hoofdstuk 5 vormt hierbij de eerste stap. Stap twee is het actief informeren van de bevolking hierover.

[Een belangrijk middel bij de risico-communicatie is de risico-kaart](#). Op deze digitale kaart staan, per provincie, per gemeente, alle risico-objecten weergegeven. Ook de zogenaamde effectafstanden zijn te zien. Burgers kunnen zelf via internet (www.risicokaart.nl) zien wat de risico's zijn in de omgeving van hun woning, werk of bijvoorbeeld school. [Er wordt nog gewerkt aan een professionele risicokaart met aanvullende informatie voor de rampenbestrijdingsorganisatie](#).

De input voor de risicokaart (RRGS en ISOR) wordt door de gemeenten geleverd, het (technisch) beheer van de kaart ligt bij de provincie Zeeland.

Maatregelen die zijn getroffen ter voorkoming en bestrijding van deze rampen en zware ongevallen

De burgemeester stelt (conform artikel 7 van de Wrzo) voor elke ramp of zwaar ongeval, waarvan de plaats, de aard en de gevolgen voorzienbaar zijn, een rampbestrijdingsplan vast, waarin het geheel van bij die ramp of dat zware ongeval te nemen maatregelen is opgenomen.

Inmiddels zijn of worden ([zie bijlage F](#)) de benodigde rampbestrijdingsplannen [cq aanverwante planvormen](#) gemaakt en vastgesteld. In ieder geval wordt een zestiental rampbestrijdingsplannen gemaakt voor bedrijven die vallen onder het Besluit rampen en zware ongevallen 1999 (BRZO '99).

De rampbestrijdingsplannen zijn openbaar. Net als het gemeentelijk rampenplan zijn deze voor een ieder in te zien. Bij het informeren van burgers en bedrijven over risico's binnen de gemeente via het internet (de risicokaart) kan ook informatie worden gegeven over het gemeentelijk rampenplan en de vastgestelde rampbestrijdingsplannen. [Dit staat toegelicht op de gemeentelijke website, hier is ook \(een deel van\) het rampenplan in te zien](#).

Bij rampen en zware ongevallen te volgen gedragslijn

Iedere eerste maandag van de maand wordt om 12.00 uur het landelijk sirenestelsel getest. Rondom deze testen wordt door de landelijke en de overheid van tijd tot tijd gecommuniceerd over het basisscenario 'Wat te doen als de sirene gaat'. Het is in eerste instantie (op basis van de wet) een verplichting en taak voor het college van burgemeester en wethouders om de burgers te informeren over het gewenste gedrag in geval zich een ramp of zwaar ongeval voordoet. Door regelmatig de bevolking te informeren over dit basisscenario (1. ga naar binnen, 2. sluit deuren en ramen, en 3. stem

af op de lokale radio- en of televisiezender) wordt het gewenste effect groter wanneer de overheid beslist om daadwerkelijk de sirenes af te laten gaan. De 'Voramp' zoals deze voorlichtingscampagne wordt afgekort is tevens een goed moment om de bevolking ook van informatie te voorzien over de hiervoor genoemde onderwerpen als de risicokaart, en het bestaan van een gemeentelijk rampenplan en vastgestelde rampbestrijdingsplannen.

Hiernaast wordt in Zeeland gewerkt met de campagne "Focus op Veiligheid" en wordt informatie gegeven over de relevante ramptypen en te volgen gedragslijn via de landelijke campagne "Denk Vooruit". De gemeentelijke website verwijst naar deze informatie.

6.3 Informatieverschaffing bij dreiging of in geval van een ramp of zwaar ongeval

Dit staat bekend als "Crisiscommunicatie". In de hoofdstukken 1 en 2 is ingegaan op de organisatie van de rampenbestrijding en de daarbij horende procedures. In het organisatieschema, alsmede in de bijbehorende procedures staat beschreven wanneer en door wie de operationele diensten, de burgemeester, de CvdK, de Minister en de bij de rampbestrijding betrokken personen worden geïnformeerd over de oorsprong, de omvang en de gevolgen van een ramp of zwaar ongeval die de bevolking en het milieu bedreigt of treft.

Een groep die in dit kader speciale aandacht behoeft, zijn mensen die auditief en/of visueel gehandicapt zijn. Het in werking stellen van sirenes zal doven en slechthorenden immers niet alarmeren. Bij het formuleren van persberichten, aankondigingen via de rampenzender en wat dies meer zij, zal hieraan bijzondere aandacht geschonken worden. Mensen worden opgeroepen om hun burens, vrienden en familie die doof of slechthorend zijn, zo snel mogelijk te alarmeren en op de hoogte te houden. Momenteel loopt in een andere veiligheidsregio een proef met het gebruik van "cell broadcasting" waarbij mensen middels sms-berichten kunnen worden gealarmeerd. Dit middel lijkt bij uitstek geschikt om doven en slechthorenden (middels gsm-toestellen met trilfunctie) te kunnen bereiken. Overwogen moet worden dit middel in de toekomst ook in Zeeland te benutten.

In het deelprocesplan 4 'waarschuwen van de bevolking' wordt uitgebreid ingegaan op de wijze waarop de bevolking zal worden geïnformeerd over de gevolgen van een ramp of zwaar ongeval die de bevolking en het milieu bedreigt of treft en de te volgen gedragslijn.

Verder wordt in deelprocesplan 3 'voorlichting' beschreven op welke wijze de overheid haar taak op het gebied van het informeren van de bevolking en het informeren van de interne organisatie zal uitvoeren.

HOOFDSTUK 7) NADERE UITWERKINGEN

Het rampenplan kent de volgende nadere uitwerkingen.

Procesbeschrijving in hoofdlijnen

De in tabel 3.1 genoemde processen in de rampbestrijding worden in bijlage E van het rampenplan uitgewerkt op hoofdlijnen. Dit betekent dat per proces beschreven wordt: het wettelijk kader, het doel van het proces, de doelgroep, aandachtspunten, wie belast is met de uitvoering, relaties met andere processen en welke diensten (eventueel) ingeschakeld moeten worden.

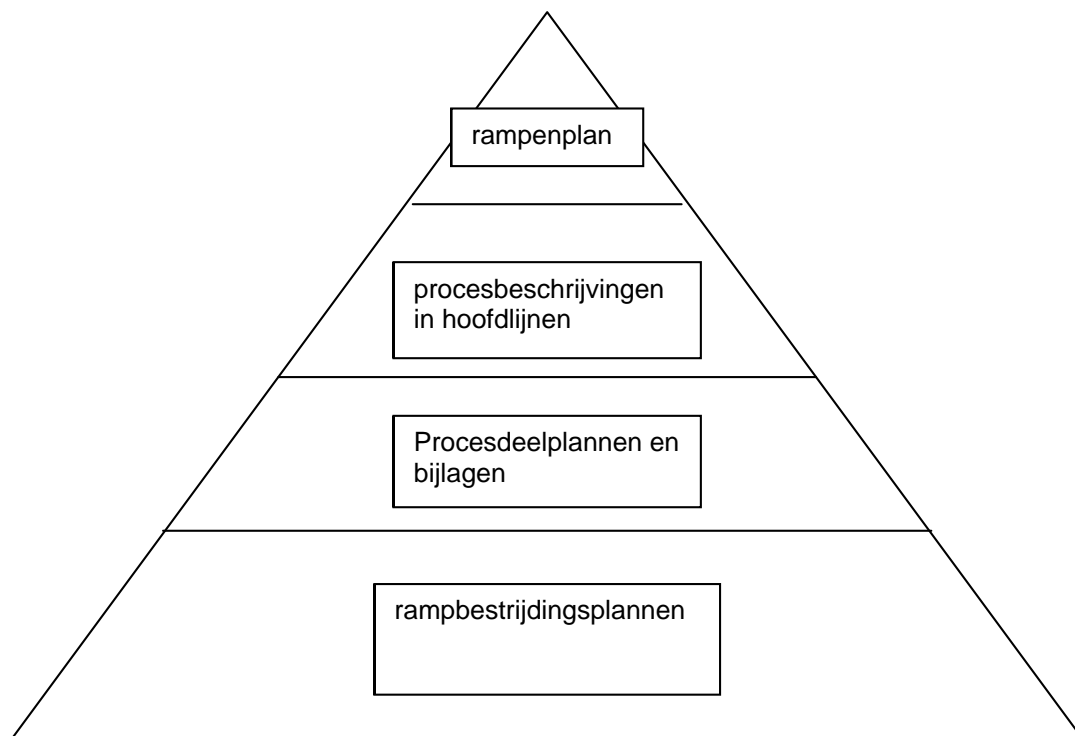
Procesdeelplannen

Als uitwerking van de procesbeschrijving in hoofdlijnen wordt door de procesverantwoordelijke dienst voor ieder proces een procesdeelplan opgesteld. In het procesdeelplan (ook wel draaiboek genoemd) vindt de concrete vertaling plaats van de dagelijkse organisatie naar de projectorganisatie die nodig is voor de incidentbestrijding.

Rampbestrijdingsplannen

Voor elke ramp, waarvan de plaats, de aard en de gevolgen voorzienbaar zijn, stelt de burgemeester een rampbestrijdingsplan vast waarin het geheel van bij die ramp te nemen maatregelen is opgenomen. Rampbestrijdingsplannen hebben betrekking op concrete rampsituaties. In de bijlage F van het rampenplan treft u een overzicht aan van de rampbestrijdingsplannen die in Zeeland formeel zijn vastgesteld.

Op grond van genoemde beschrijvingen en plannen ontstaat de onderstaande informatiepiramide. In iedere stap van de piramide neemt de gedetailleerdheid van de informatie toe. In het rampenplan wordt de organisatie van de rampenbestrijding beschreven. In de procesbeschrijving wordt ieder proces in hoofdlijnen beschreven. In een procesdeelplan wordt ieder proces uitgewerkt in concrete werkafspraken. In het rampbestrijdingsplan wordt beschreven hoe een specifieke rampsituatie bestreden wordt.

OVERZICHT PROCESDEELPLANNEN PER HULPVERLENINGSDIENST

Proceseigenaar	Procesdeelplannen
<u>GEMEENTE</u>	1B Interne alarmering
	3 Voorlichting
	11 Inzameling besmette waren
	14 Opvang en verzorging
	15 Registratie en informatie slachtoffers
	17 Uitvaartverzorging
	22 Voorzien in primaire levensbehoeften
	25 Schaderegistratie en –afhandeling
	29 Milieu
	30 Nazorg
	31 Verslaglegging
	32 Juridische ondersteuning

Proceseigenaar	Procesdeelplannen
<u>BRANDWEER</u>	1A Alarmering van bestuur en uitvoerenden
	1B Interne alarmering
	2 Bron- en effectbestrijding
	4 Waarschuwen van de bevolking
	9 Ontsmetten van mens en dier
	10 Ontsmetten van voertuigen en infrastructuur
	20 Toegankelijk en begaanbaar maken rampterrein
	21 Verzorging/logistiek rampbestrijdingspotentieel
	24 Waarnemen en meten
	28 Verbindingen

Proceseigenaar	Procesdeelplannen
<u>POLITIE</u>	1B Interne alarmering
	5 Ontruimen en evacueren
	6 Afzetten en afschermen
	7 Verkeer regelen
	8 Handhaven van de rechtsorde
	16 Identificatie van overledenen
	19 Begidsen
	23 Strafrechtelijk onderzoek

Proceseigenaar	Procesdeelplannen
<u>GHOR</u>	1B Interne alarmering
	12 Preventieve volksgezondheid en medische milieukundige maatregelen
	13 Geneeskundige hulpverleningsketen
	18 Psycho-sociale hulpverlening

Proceseigenaar	Procesdeelplannen
<u>RIJKSWATERSTAAT</u>	1B Interne alarmering
	26 Waterbeheer en waterkeringszorg
	27 Nautische zorg

Proceseigenaar	Procesdeelplannen
<u>WATERSCHAPPEN</u>	1B Interne alarmering
	26 Waterbeheer en waterkeringszorg

OVERZICHT BIJLAGEN

- A. lijst van afkortingen en begrippen
- B. functies en teams in de rampenbestrijding
- C. modellen verslaglegging en berichtenverkeer
- D. modellen noodbevelen en –verordeningen
- E. procesbeschrijving in hoofdlijnen
- F. overzicht vastgestelde rampbestrijdingsplannen
- G. overzicht overeenkomsten en regelingen (waaronder grensoverschrijdende samenwerking)
- H. leidraad interne ondersteuning
- I. beschrijving ramptypen
- J. telefoonlijsten en deskundigenpools
- K. risico-inventarisatie en gemeentelijke planvorming
- L. bescherming cultureel erfgoed
- M. opleidings- en oefenplan gemeenten
- N. verzendlijst